

Právníků je moc, práce málo

Proti dumpingovým cenám za právní služby je třeba bojovat, říká spoludávatel advokátní kanceláře Toman, Devátý & partneři

Kancelář právníka Petra Tomana, který před dvaceti lety spoluzakládal AK Toman, Devátý & partneři, vypadá staromilsky, a nebýt počítače na stole, zdálo by se, že se tu čas zastavil v době rakouského mocnářství. Tikající pendlovky na zdi ale dávají tušit, že jde o léty osvědčenou kvalitu. Stejnou by chtěl Petr Toman nabízet i svým klientům a rozhodně se nehodlá podbízet cenou.

☉ Když padl rozsudek v kauze Bárta-Škárka, názory na právníky se rázem pootočily k lepšímu. V kauze tzv. justiční mafie naopak obraz soudnictví vypadal ponuře. Není pohled na právníčinu pokřivený?

Pokřivený určitě je a je to z mnoha důvodů pochopitelné. Pověst justice před rokem 1989 byla velmi špatná. Za privatizace byla často dávána přednost její rychlosti před právně kvalitnějšími zákony. To byl základ pro budoucí tunelování, kterému justice neuměla zabránit, natož potrestat. Tehdejší předseda ODS Václav Klaus i jeho vláda právníky v lásce moc neměli, čímž ovlivnili postoj k justici.

Uznávám, že právníci, kteří věci do hloubky promýšlejí, klienty často zdržují. Opačný přístup ale vede k dnešní praxi nekvalitních, a proto opakovaně novelizovaných zákonů, ve kterých se už nikdo nevyzná. Navíc když je klient vnímán pozitivně, je i jeho advokát hrdinou. Když je klient nahlížen negativně, pak je i jeho advokát darebák, který jen hledá klíčky v zákoně a ničeho se neštítí.

☉ Má advokát právo odmítnout klienta? Kde je hranice, za kterou byste už nešel a s klientem se rozloučil?

Stává se mi, že za mnou lidé přicházejí proto, že si myslí, že mám známosti, které mohou využít v jejich prospěch. Takové služby hned na počátku odmítám. Pokud chce klient kvalitní právní službu a není to v rozporu se zákonem o advokacii, pak není oblast, kde bych ho nezastupoval. Advokát je mnohdy pro klienta poslední opora a odmítnout ho by znamenalo zpronevěřit se základům profese.

☉ Je podle vás správné, že za posledních pět let ministerstva a státní firmy vydaly přes miliardu za právní služby, když mají vlastní právní oddělení?

HRDINA, NEBO DAREBÁK. Pohled na advokáty často kopíruje názor veřejnosti na jejich klienty, tvrdí spoludávatel AK Toman, Devátý & partneři.

Standardní služby by státní firmy a veřejná správa měly zajišťovat svými lidmi, protože tam není třeba veliký tým nebo zvláštní odbornosti. Mimořádné záležitosti vybočující z běžného provozu nechť pokrývají externí právníci. Možné je také zrušit vlastní právní oddělení a právníky outsourcovat.

☉ Proč se státní správa brání zveřejnit obsah smluv, byť se začerněnými citlivými daty?

Já bych byl pro to, aby se smlouvy o poskytování právních služeb zveřejňovaly. Neměl by v tom být problém. Komplikovanější je to u jednotlivých právních úkolů, protože ty jsou již konkrétní a odhalují budoucí záměry klienta. Logicky by neměly být zveřejněny ani smlouvy k nim, protože obsahují předmět zakázky. A samotným faktem, že si například nějaké ministerstvo zadá vypracování konkrétního rozboru, se někdo může cítit poškozen nebo to může ohrozit spor, na nějž se zadavatel připravuje.

☉ Právní služby zasáhla stejně jako jiná odvětví hospodářská krize. K čemu vedla?

Měla dramatický efekt na snížení odměn advokátů. Ale není to jen dopad krize. Obecně máme hodně advokátů a méně práce. Řada právníků pak nabízí zřetelně dumpingové ceny, za které zkrátka nelze pracovat.

☉ Jsou dumpingové ceny opravdu takovou hrozbou? Minimálně v Praze se ve veřejných zakázkách objevují stále též jména velkých advokátních kanceláří...

Hrozba to je velká a bude narůstat. Povede to k tomu, že se zkušenější advokáti zaměří buď jen na soukromý sektor, nebo sníží kvalitu a pojedou na množství. Za méně kvalitní práci zaplatí veřejný zadavatel nakonec více. Myslím, že tu zaspalo ministerstvo spravedlnosti i Česká advokátní komora. Podle mého názoru by měli být advokáti vyjmuti ze zákona o veřejných zakázkách a vyhláškou by měla být stanovena hodinová odměna za jejich práci pro veřejný sektor. Popřípadě by mělo být definováno, co už je dumpingová cena, pod kterou už nelze jít.

☉ Máte představu o takové hranici?

Záleží na složitosti kauzy, ale jít pod 1500 korun na hodinu už je opravdu málo.

☉ Před dvaceti lety jste zasedal v tehdejší Federální shromáždění. Udržel jste si dosud kontakty s politikou?

Ano, vazby jsem si udržel. Není tajemstvím, že naše kancelář již patnáct let zastupuje ODS. Prožíváme s ní její každodenní život, opakující se volby i všechny její kauzy. ●

BLAHOŠLAV HRUŠKA • hruskab@mf.cz

